

Saksframlegg og innstillinger til Engerdal fjellstyres møte 14.02.17.

Sak 01.17	Ark 012.1	
Godkjenning av innkalling og møtereferat fra møte den 20.12.16.		

Sak 02.17	Ark 433.1	Saksbeh.: OOps
Høring: Avtale om tilrettelegging og merking av turstier, Engerdal og Trysil turlag.		

Saksdokumenter vedlagt:

- Brev m. vedlegg fra Statskog SF datert 25.11.16.

Bakgrunn:

Statskog SF ber om fjellstyrets uttalelse i forbindelse med at de skal lage en avtale om tilrettelegging og merking av turstier med Engerdal og Trysil turlag. Turlaget har de seinere åra lagt ned mye arbeid i merking, skilting og klopping av turstier i området. De jobber nå med å få til skriftlige grunneiersamtaler. Denne konkrete avtalen vil også gjelde merking av stier som pr i dag ikke er fargemerket, eller er merket på annet vis enn ihht DNT's standarder og retningslinjer.

Avtalen følger mal som benyttes av DNT, og som NFS har gitt sin tilslutning til. Statskog har også tilskrevet reindriftsinteressene i området for å høre deres syn på saken.

Fjellstyret avgir uttalelse i forhold til at tiltaket kan påvirke bruksrettsutøving, naturverninteresser samt jakt, fiske friluftliv.

Administrasjonens vurdering.

Arbeidet med tilrettelegging og merking av stier på statsallmenningen er i utgangspunktet positivt. Det arbeidet som gjøres bidrar til at gamle stier ikke forsvinner, og tilretteleggingen bidrar til at terkselen for å komme seg på tur blir lavere og dermed gir det en folkehelseeffekt. I tillegg er det med på å gjøre området mer attraktivt i reiselivssammenheng. Tilretteleggingen er rettet mot alle i befolkningen og er et tilbud både tilreisende og fastboende kan benytte vederlagsfritt.

Med noen få unntak ift toppturer, dreier merkingen og tilretteleggingen seg om stier som finns i terrenget i utgangspunktet. Det er derfor i veldig liten grad aktuelt å anlegge helt nye ferdselsstråk. En kan selvfølgelig dvele ved at en aktør på dette viset overtar et slags eierskap til gamle ferdselsstråk. På den annen side vil en få en aktør som sikrer at stier er framkommelige og sikre, og at skilting og informasjon vedlikeholdes. På sett og vis skjer det en teknisk standardheving.

Fjellstyrets rolle i dette blir å se til at ikke utnyttelsen av bruksretter blir negativt berørt, samt forholdet til tradisjonelle friluftsliv- og naturverninteresser.

Når det gjelder bruksretter, er det vanskelig å se at tiltaket vil begrense bruksrettsutøvelse i vesentlig grad. Det som berøres mest er kanskje reindriften. De er gitt mulighet til å komme med egen uttalelse, men det er også i fjellstyrets interesse å påpeke dette.

For friluftslivet vil dette i det store og hele være positivt. En effekt for visse stier kan være økt trafikk. I forbindelse med jaktutøvelse kan det bli mer trafikk i terrenget under jakta. På den annen side vil trafikken bli mer forutsigbar da den blir kanalisert langs stiene. Dessuten er det fri ferdselsrett slik at jegere må alltid ha i bakhodet at det er andre brukere av terrenget.

Ut fra de kart som fjellstyret har fått tilsendt ser en at følgende verneområder berøres:

- Femundsmarka Nasjonalpark
- Gutulia nasjonalpark
- Kvislefået og Hovdolia Naturreservat
- Sølen landskapsvernområde (i Rendalen kommune)

Det er viktig at arbeidet med stiene avklares med berørte vernemyndigheter, og at arbeidet koordineres med skjøtlesplaner og skjøtselstiltak i de aktuelle områdene.

Administrasjonens forslag til uttalelse:

1. Engerdal fjellstyre stiller seg positive til at det opprettes avtale mellom Engerdal og Trysil turlag og Statskog SF om merking, skilting, tilrettelegging av stier slik som det skisseres i brev fra Statskog av 25.11.16.
2. Det skal i prosessen og avtalen tas hensyn til reindriftnæringens synspunkter.
3. For stiene som berører nasjonalparkene Gutulia og Femundsmarka, samt Kvisleflået og Hovdolia naturreservat og Sølen landskapsvernområde (i Rendalen kommune) må nødvendig tillatelse fra vernemyndigheten innhentes, og arbeidet med stiene må koordineres med aktuelle skjøtselstiltak i tilknytning til verneområdene der det er aktuelt.

Sak 03.17	Ark 433.1	Saksbeh.: OOps
Høring: avtale om tilrettelegging og merking av turstier, Drevsjø stedsgruppe		

Saksdokumenter vedlagt:

- Brev fra Statskog SF, datert 24.01.17

Bakgrunn.

Drevsjø stedsgruppe ønsker gjøre avtale med Statskog SF i forhold til to nymerkede stier. Den ene stien går fra Lillebo og til Flåtåberget. Den andre fra riksveien vest for avkjørsel til Hovdeng sørover forbi Hovdtjønna og inn på Fjellveien på Hovdtjønna. Søker har opplyst ovenfor Statskog SF at de har utført merkingen etter samme prisnipper og metodikk som Engerdal og Trysil Turlag bruker. Hensikten med stimerkingen er å tilrettelegge for mosjonsmuligheter i nærområdet og å tilrettelegge for å bli bedre kjent i området.

Det vises til Statskogs brev for ytterligere opplysninger og kart i saken.

Fjellstyret avgir uttalelse i forhold til at tiltaket kan påvirke bruksrettsutøving, naturverninteresser samt jakt, fiske friluftliv.

Administrasjonens vurdering.

Arbeidet med tilrettelegging og merking av stier på statsallmenningen er i utgangspunktet positivt. Det arbeidet som gjøres bidrar til at gamle stier ikke forsvinner, og tilretteleggingen bidrar til at terkselen for å komme seg på tur blir lavere og dermed gir det en folkehelseeffekt. I tillegg er det med på å gjøre området mer attraktivt i reiselivssammenheng. Tilretteleggingen er rettet mot alle i befolkningen og er et tilbud både tilreisende og fastboende kan benytte vederlagsfritt.

Merking av stier vil forhåpningsvis føre til økt ferdsel. Dersom ferdselen blir for stor kan det medføre ulempe i forhold til dyrelivet og vegetasjon gjennom slitasje. I tillegg kan det medføre ulempe i forhold til beitedyr.

De to aktuelle stiene ligger utenfor reinbeiteområdet, og det er heller ikke andre beitedyr som kan berøres etter administrasjonens bedømmning. Når det gjelder forholdet til dyrelivet, er det trafikk tidlig på sommeren som er mest kritisk i forhold til forstyrrelser i yngletiden. Erfaringsmessig vil merparten av trafikken være i juli og utover (sammenfallende med ferietiden). Da vil de fleste arter være mindre ømfintlige ovenfor forstyrrelser. Under ellers normale forhold (båndtvangen overholdes, forfølgning ikke skjer) vil trafikk langs en sti normalt påvirkningen på dyrelivet være akseptable. Når det gjelder terrengslitasje er det et problem ved veldig store menneskemengder som trafikkere en gitt strekning. De to aktuelle stiene vil neppe medføre så stor trafikk at det blir problematisk i forhold til det. Snarere tvert imot vil trafikken forhindre at gamle stier gror igjen, eller at nyanlagte stier blir lettere å følge.

I forhold til annet næringsliv er det sannsynlig at merking av stier er en positiv tilgang for reiselivet.

Administrasjonen anbefaler at fjellstyret stiller seg positive til stimerkingen.

Administrasjonens forslag til vedtak.

Engerdal fjellstyre stiller seg positive til at Drevsjø stedsgruppe får anlegge og merke stier som omsøkt.

Sak 04.17	Ark 317	Saksbeh.: OOps
Ny behandling: Avgiftsfri plassering av brakke Myrstadvelta.		

Saksdokumenter vedlagt:

- Brev fra statskog datert 25.01.17.

Bakgrunn.

Statskog har bedt om fjellstyrets uttalelse i spørsmålet om gården Myrstad skal ha avgiftsfri rett til å ha en brakke stående på Myrstadvelta.

Fjellstyret har behandlet først denne saken i sak 66.16. Da vedtok fjellstyret å utsette saken, og samtidig avholde en befarings. Befaringen fant sted 14.10.16, der foruten fjellstyrets medlemmer også John M. Myrstad var tilstede. Fjellstyret behandlet saken på nytt den 16 november 2016 i sak 74.16. Fjellstyret vedtok da følgende:

- 1. Fjellstyret kan for sin del godkjenne at det opprettes en erklæring om avgiftsfritt feste for hjulbrakke ved Myrstadvelta som knyttes opp mot gården Myrstad (434/161/81). Dette under forutsetning av at hjulbrakka ikke selges, påbygges eller ombygges, og flyttes vekk fra elva slik at minimum avstand til elva blir 50 meter, og at allmennhetens adgang til og mulighet til bruk av området ikke innskrenkes.*
- 2. Ved opprettelse av erklæring om å få ha hjulbrakka stående som skissert i pkt 1, faller retten til båthus bort.*

Statskog sendte så en klage/anmodning om ny behandling av saken den 07.12.16. Dette med bakgrunn i at de mente saken medførte forskjellsbehandling, i og med det var utstedt avgiftsfrie fester på etter deres mening lignende objekt andre steder på statsallmenningen

Fjellstyret tok så opp saken til ny behandling den 20.12.16 i sak 87. Fjellstyret vedtok da å utsette saken og samtidig be Statskog kronketisere de vassdragsnære bygninger som ligger under 50 meter fra vassdrag som det ble henvist til i brevet av 7 desember.

Dette har nå Statskog gjort, og brevet ligger vedlagt saken i sin helhet.

Administrasjonens vurdering:

For fjellstyrets del har forholdet til friluftslivet i området vært vektlagt. Årsaken er at bygningen i sin tid har vært et båthus, men har for ganske lenge siden gått over til å være et husvære med et annet formål (opphold, lager, overnatting). Båthuset hadde tidligere eier av Myrstad en overenskomst med grunneier om.

Det er derfor denne endrede bruken som på mange vis gjør denne saken litt spesiell, og gjør at fjellstyret har gitt sine uttalelser bl.a. med tanke på friluftinteressene i området. Denne overgangen fra båthus til brakke har skjedd for over 50 år siden, uten at hverken grunneier eller andre har reagert. Det kan derfor virke noe uforståelig dersom en skal «etterprøve» dette

i dag. Det er derimot ingene umulig, slik fjellstyret har satt krav om, at bygningen flyttes. Det er jo i utgangspunkt en flyttbart husvære.

Uansett er administrasjonens oppfatning at husværet har stått der lenge, og har egentlig ikke vært til hinder for friluftslivet i området i vesentlig grad. Dette kan selvfølgelig skyldes liten bruk. Dersom eier ønsker å bruke det mer vil det være sannsynlig at det er i eiers interesse å flytte den som fjellstyret skisserer, nettopp for å unngå evt. brukerkonflikter.

For bruker av gården Myrstad oppfattes kravet om flytting som urimelig, dels ut fra et økonomisk perspektiv og dels ut fra at det i samme område finnes mange bygninger som ligger nærmere vassdraget enn denne brakka, og som det tilsynelatende ikke stilles spørsmålsteget ved i forhold til friluftslivet og allmennhetens adgang til elva.

Administrasjonen er av den oppfatning at dersom det settes forutsetninger som foreslått, bør plassering ikke være til hinder for friluftslivet. Administrasjonen foreslår derfor at fjellstyret frafaller kravet om flytting av brakka bort fra elva. Dette ut fra at denne saken er såpass spesiell at den neppe medfører at mange andre husvær det evt. måtte mangle godkjent plassering på dukker opp, og med bakgrunn i denne saken vil kreve likebehandling.

Avslutningsvis konstanteres det at fjellstyret i denne saken avgir en uttalelse. Dersom Statskog og Fjellstyret har ulike syn i saken, er det Statskog SF som har beslutningskompetansen. Fjellstyret og Statskog må ikke har likt syn i saker, og fjellstyrets uttalelser i denne type saker er heller ikke påklagbare. Hvorvidt Statskogs vedtak om avgiftsfritt feste er påklagbart ihht til seterforskriften er uklart i og med dette ikke dreier seg om seterbebyggelse. Det må i så fall utredes litt nærmere. Dersom fjellstyret mener at det mest riktige er å holde på sin standpunkt om flytting i uttalelsen, så kan det selvfølgelig gjøre det. Om Statskog mener det er et feil standpunkt så behøver de ikke følge det.

Administrasjonens forslag til uttalelse:

1. Fjellstyret kan for sin del godkjenne at det opprettes en erklæring om avgiftsfritt feste for hjulbrakke ved Myrstadvelta som knyttes opp mot gården Myrstad (434/161/81). Dette under forutsetning av at hjulbrakka ikke selges, påbygges, ombygges eller flyttes nærmere elva, og at allmennhetens adgang til og mulighet til bruk av området ikke innskrenkes.
2. Ved opprettelse av erklæring om å få ha hjulbrakka stående som skissert i pkt 1, faller retten til båthus bort.

Sak 05.17	Ark 434.8	Saksbeh.: OOps
Motorferdselslovens § 10: Vinterøvelse FIG Engerdal		

Saksdokumenter vedlagt:

- E-post m. kartvedlegg fra FIG Engerdal til Statskog SF vedr vinterøvelse, datert 20.1.16.
- Epost fra Statskog SF til Engerdal fjellstyre, datert 21.11.16.

Bakgrunn:

FIG Engerdal planlegger vinterøvelse lørdag 4 mars mellom 08:00 og 21:00. Øvelsen vil fokusere på GPS/kjøretrening, Førstehjelp, Transport av skadde og nedkjølte personer. Øvelsen omfatter ca 20 personer og 10 snøskutere. Øvingsledelsen har behov for å kjøre i forkant av øvelsen for forberedelser.

Fjellstyret er etter § 12 i Fjelloven gitt myndighet til å begrense eller forby motorferdsel i statsallmenningen etter Motorferdselslovens §10.

Administrasjonens vurdering:

Selve øvelsen er direkte hjemlet i motorferdselslovens § 4 og det som følger av denne, i og med den er godkjent i øvingsplan. Det foreligger derfor ingen dispensasjon i denne saken. Administrasjonen mener at grunneiers samtykke til saker som er direkte hjemlet i loven er en viktig sak å diskutere for Fjellstyret, jfr vedtak i sak 02.16:

Fjellstyrets vedtak:

Med bakgrunn av at fjellstyret er tillagt myndighet til å begrense eller forby motorferdsel på statsallmenning (Fjellovens § 12), har Engerdal fjellstyre på prinsipielt grunnlag vurdert motorferdsel på statsallmenningen i Engerdal, og gjort følgende vurderinger:

1. *Saker etter §§ 2, 3a) – d) og f) – j), 5 a) - f), 5a. og 5b.i Forskrift om bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag ansees som hovedregel som kurante dersom kommunen har utført tilstrekkelig saksbehandling i forkant av sine vedtak. Fjellstyrets myndighet etter Fjellovens §12 delegeres til daglig leder i disse sakene.*
2. *Alle andre saker som omhandler motorferdsel på statsallmenningen ønsker fjellstyret å behandle som ordinære saker før evt samtykke til kjøring kan gis.*
3. *Fjellstyret tar ikke stilling til grunneiers samtykke før en søknad om dispensasjon etter motorferdselslov eller -forskrift er behandlet av dispensasjonsmyndigheten.*
4. *Denne prinsippavklaring gjelder intil videre og vil bli tatt opp til ny vurdering når fjellstyret finner det påkrevd.*

Spørsmålet gjelder hvorvidt fjellstyret ønsker å bruke sin rett til å begrense eller forby denne type motorferdsel på statsallmenningen. Kjøringen har et klart samfunnsmessig nyttebehov da det dreier seg om øving i forhold til søk av savnede personer og personer i nød. Engerdal er en stor kommune med mye friluftsliv sommer som vinter. Det er viktig å ha en bra beredskap som gjør at søk etter savnede personer og bistand til personer i nød er effektiv. En forutsetning for det er at redningspersonell er øvd og har basisegenskapene som skal til for å gjøre en effektiv jobb. Dette krever trening under ulike vær- og føreforhold. Ut fra dette bør fjellstyret stille seg positive til henvendelsen.

Det er også viktig at denne type øving kommuniseres med grunneier og oppsynet. Dersom forberedelsene til øvingen strekker seg over et langt tidsrom, kan det stilles krav til kjøringen. Sjøl om kjøringen er direkte hjemlet i lovverket, skal den allikevel ikke være med på å uthule intensjonen med lovverket. Krav kan derfor stilles slik at det tas hensyn til friluftslivet, plante- og dyrelivet samt øvrige interesser i øvingsområdet. Som Statskog har påpekt er det viktig at slik øvingsvirksomhet tar hensyn til hundeløyper, skiløyper, hyttefelt, setre, buer, gapahuker etc., privateiendommer, vanninntak og tilhørende ledningsnett samt andre installasjoner i området. Gjennom dialog bør det derfor gjøres en enkel kjøreplan dersom det anses hensiktsmessig.

Fjellstyret bør også vurdere hvordan denne type henvendelser bør håndteres i forhold vedtaket i sak 02.16. I og med kjøringen er direkte hjemlet i lovverket, mener administrasjonen at det er uhensiktsmessig å styrebehandle denne type saker. Det fremmes derfor en egen sak med forslag om justering av vedtaket i sak 02.16.

Administrasjonens forslag til vedtak.

I henhold til § 12 i fjelloven gir Engerdal fjellstyre sitt samtykke etter § 10 i Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag til at FIG Engerdal kan kjøre snøskuter på statsallmenningen i Engerdal som skissert i øvingsplan. Samtykket gis under forutsetning av at kjøringen skjer på en hensynsfull måte og er fastsatt i godkjent øvingsplan. Dette samtykket gjelder fram til og med mars måned 2017.

Sak 06.17	Ark 434.8	Saksbeh.: OOps
Prinsippsak: Fjellstyrets holdning i motorferdselssaker – Motorferdselslovens §10.		

Saksdokumenter vedlagt:

- Saksframlegg og vedtak i sak 02.16.
- Lov om Motorferdsel i utmark og vassdrag, (sist endret 19.06.15).
- Forskrift om bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag (sist endret 19.06.15).

Bakgrunn:

Med bakgrunn i endringer av fjelloven (og motorferdselsloven) i 2015 ble fjellstyrene til lagt samtykkekompetansen etter § 10 i Motorferdselsloven. Paragrafen gir grunneier suveren rett til å regulere motorferdsel på egen eiendom uavhengig av hvilket vedtak motorferdselsmyndigheten fatter. Dette innebærer at kjøring bare kan skje med grunneiers samtykke og grunneier kan gi direktiver for hvordan kjøring kan skje i forhold til ulike interesser på eiendommen.

Engerdal fjellstyre fattet i sak 02.16 et prinsippvedtak for hvordan det skal handtere saker som gjelder grunneiers samtykke:

Fjellstyrets vedtak:

Med bakgrunn av at fjellstyret er tillagt myndighet til å begrense eller forby motorferdsel på statsallmenning (Fjellovens § 12), har Engerdal fjellstyre på prinsippielt grunnlag vurdert motorferdsel på statsallmenningen i Engerdal, og gjort følgende vurderinger:

1. *Saker etter §§ 2, 3a) – d) og f) – j), 5 a) - f), 5a. og 5b.i Forskrift om bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag ansees som hovedregel som kurante dersom kommunen har utført tilstrekkelig saksbehandling i forkant av sine vedtak. Fjellstyrets myndighet etter Fjellovens §12 delegeres til daglig leder i disse sakene.*
 2. *Alle andre saker som omhandler motorferdsel på statsallmenningen ønsker fjellstyret å behandle som ordinære saker før evt samtykke til kjøring kan gis.*
 3. *Fjellstyret tar ikke stilling til grunneiers samtykke før en søknad om dispensasjon etter motorferdselslov eller -forskrift er behandlet av dispensasjonsmyndigheten.*
 4. *Denne prinsippavklaring gjelder intil videre og vil bli tatt opp til ny vurdering når fjellstyret finner det påkrevd.*

Det har gått ett år og en har gjort seg noen erfaringer i forhold til vedtaket. Administrasjonen ber derfor fjellstyret om å se på vedtaket på nytt og justere der det er hensiktsmessig

Administrasjonens vurdering:

Det er derfor ønskelig at det gjøres visse klargjøringer i de retningslinjer som vedtaket gir. Bl.a. i sak 05.17 pekes det på at kjøring som er direkte hjemlet i loven bør anses som kurante å godkjenne. Derimot bør fjellstyret og den som skal utføre kjøringen ha en dialog slik at nødvendige hensyn blir tatt. Videre bør det også være kurant at denne type saker behandles fortløpende administrativt.

Et annet moment som en ser er forholdet til skiløyper, og evt justering av traseer. Her gjelder en kommunal forskrift som er vedtatt i 2007 av kommunestyret. De fleste skiløyper er godkjent for preparering gjennom denne. Det er noen løyper som etter forskriften krever dispensasjonsbehandling fra lokal motorferdselsmyndighet side. (Dispensasjoner er gitt for flere sesonger i disse tilfellene). I tillegg har det kommet til nye traseer etter 2007.

Administrasjonen er av den oppfatning at disse skiløyper som kan prepareres ihht til forskriften er kurante, og at de dessuten allerede har grunneiers (Statskog) godkjenning. De løypene som kan prepareres etter dispensasjon, bør også være kurant å gi grunneiers samtykke når dispensasjonene skal fornyes.

Et annet eksempel er spørsmålsstillingen som gjelder for sak 05.17. Utrykning av Politi og redningsetater er direkte hjemlet i loven. Det er i slike tilfeller upraktisk å måtte innhente tillatelse før kjøring gjøres, og grunneier kan heller ikke nekte denne type kjøring. Når det gjelder øvingsvirksomhet så krever heller ikke slik kjøring dispensasjon forutsatt at kjøringen er godkjent av politiet gjennom øvingsplan. I slike tilfeller kan grunneier faktisk nekte kjøring. Spørsmålet for fjellstyret i slike saker som dreier seg om øving er kanskje ikke først og fremst et spørsmål om å nekte øvingsaktivitet, men snarere å ha mulighet til å mene noe om den og kunne gi direktiver om hvordan man vil at kjøring skal foregå. Administrasjonen er av den oppfatning at det er bra å ha en dialog i disse sakene.

Administrasjonens forslag til vedtak:

Med bakgrunn av at fjellstyret er tillagt myndighet til å begrense eller forby motorferdsel på statsallmenning (Fjellevens § 12), har Engerdal fjellstyre på prinsipielt grunnlag vurdert motorferdsel på statsallmenningen i Engerdal, og gjort følgende vurderinger:

1. Saker etter §§ 2, 3a) – d) og f) – j), 5 a) - f), 5a. og 5b.i Forskrift om bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag ansees som hovedregel som kurante dersom kommunen har utført tilstrekkelig saksbehandling i forkant av sine vedtak. Fjellstyrets myndighet etter Fjellevens §12 delegeres til daglig leder i disse sakene.
2. Kjøring som uten tvil kommer inn under motorferdselslovens § 4 og motorferdselsforskriftens §§ 2 og 3, ansees i hovedregel som kurante. Fjellstyrets myndighet etter Fjellevens §12 delegeres til daglig leder i disse sakene.
3. Alle andre saker som omhandler motorferdsel på statsallmenningen ønsker fjellstyret å behandle som ordinære saker før evt samtykke til kjøring kan gis.

4. Fjellstyret tar ikke stilling til grunneiers samtykke før en søknad om dispensasjon etter motorferdselselov eller -forskrift er behandlet av dispensasjonsmyndigheten.
5. Denne prinsippavklaring gjelder intil videre og vil bli tatt opp til ny vurdering når fjellstyret finner det påkrevd. Dette vedtaket erstatter vedtak fattet i sak 02.16.

Sak 07.17	Ark 611	Saksbeh.: OOps
Søknad om bruk av areal til sporprøve, Norsk Brukshundsports Forbund.		

Saksdokumenter vedlagt:

- Søknad med vedlegg fra Norsk Bruksundsports forbund, datert 19.12.16.

Bakgrunn.

Norsk Brukshundsport forbund (NBF) søker om å få leie terreng for å gjennomføre arrangementet the Challenge 2017. NBF har tidligere også hatt avtale om å bruke omsøkte areal, se sak 35.16.

Det søkes om å få benytte skissert areal i området mellom vegene Femundsundet -Granberget – Snerta – Elvbrua – Femundsundet for sporprøver. Prøven går ut på at det legges et spor i terrenget av en person (som sitter i enden av sporet). Utvalgte hunder blir da prøvd i å følge sporet og finne igjen personen (søk etter savnet person). Hundene holdes i bånd (15 meters) og skal finne gjenstander langs et utlagt spor/løype. På selve prøvedagen er det skissert at det blir 15 hunder ute i terrenget med fører og i tillegg til sporlegger. Alle spor følger en GPS-rute og hunder vil bli korrigert dersom de avviker fra sporet. Merkingen av sporene er med sløyfer i starten, siden med pinner som hundefører kjenner igjen. Merkemateriell samles inn etter bruk.

Selve prøven avholdes over 1 dag. Det er litt forberedelser også ute i terrenget før den tid. Arrangementet er den 1 – 2 september. Arrangementet regnes i brukshundsportmiljøet som krevende for både hund og fører.

Det søkes også om å benytte et område som ligger i tilknytning til Dressurområdet på Sølenstua (som Sølenstua Camp og hytter har avtale med fjellstyret om, og som har en egen kommunal forskrift). Dette området ønskes for å kunne gjøre prøver 1 dag, fredag den 1 sept. I tillegg er det behov for å bruke området i forkant for forberedelser, anslagsvis to dager.

Arrangøren har base på Sølenstua camp og hytter. Slik sett bidrar arrangementet til økt omsetning for det lokale næringslivet. Fjellstyret har tatt en avgift på kr 60 pr startende hund.

Det vises til søknaden for ytterligere detaljer.

Fjellstyret skal gi sitt samtykke til denne type arrangementer etter § 8 I *Lov om hundehold (hundeloven)*.

Administrasjonens vurdering.

Arrangementet har vært gjennomført i Engerdal siden 2009. I og med det finnes et eget treningsområde avsatt for brukshunder ved Sølenstua, har det etter hvert blitt mange som

kommer til Engerdal for å trene sine hunder. Brukshund-miljøet har derfor en god base ved Sølénstua og bidrar til lokal verdiskaping.

Arrangøren er gjort oppmerksom på forholdet til allmennheten, og er inneforstått med at det må tas hensyn til f.eks turgåere og bærplukkere. Dette er også et forhold som bør presiseres i en evt godkjenning. Forholdet til viltet kan være relevant. Men administrasjonens resonnement har vært at så lenge formålet ikke er å spore på vilt av noe slag, er det ikke snakk om forfølgelse. Og da er risikoen for at viltet trekker ut av området mindre enn f.eks om det hadde vært snakk om en jakthundprøve på f.eks. elg der forfølgelse på sporet og støyking hadde vært moment i selve prøven. Med såpass mange ekvipasjer som det her er snakk om kan det også hevdes at arrangementet som sådan vil legge igjen lukt/vitring i et omfang som gjør at vilt skyr området. I forhold til elg er dette arrangementet berammet over 3 uker før jaktstart, og derimellom er det småviltjakt. I tillegg kommer økt bruk av utmarka generellt sommerstid (sopp- og bærplukking, turgåing, fiskere m.m.). Det vil derfor være vanskelig å bedømme om en eventuell effekt har en bestemt årsak. Men høy totalbelastning av menneskelige aktiviteter i et område er antakelig generellt negativt for dyrelivet.

DL har vært i kontakt med NBF for å diskutere evt. alternative områder som kan benyttes. NBF har vært åpen for å diskutere dette, men fremhever at de har lagt ned såpass mye arbeid i forberedelser over tid i nettopp dette området, slik at det er primært dette de ønsker å benytte.

Arrangementet går av stabelen før både småviltjakt og elgjakt tar til, noe som er gunstig for å unngå interessekonflikter med disse brukergruppene. Det er også så sent på sommeren at det neppe medfører utilbørlig forstyrrelser for viltet. På bakgrunn av dette, samt at det tidligere er gitt tillatelse til dette arrangementet, vil administrasjonen anbefale Fjellstyret å gi sitt samtykke til arrangementet. Et viktig moment er at dette dreier seg om prøving av hunder som blir benyttet i søk etter savnede personer, og således er det et viktig formål.

Administrasjonens forslag til vedtak.

Engerdal fjellstyre godkjenner med dette at terrenget nyttes til sporprøver som skissert i søknaden, underfølgende vilkår:

1. Det skal tas utstrakt hensyn til fritidsboliger, private bolig- og landbrukseiendommer i området. Likeens skal det tas hensyn til andre brukere av området. Dette samtykket gir ingen eksklusiv rett til området.
2. Norsk Brukshundsport Forbund sender en orientering til fjellstyret i etterkant av mesterskapet med oversikt over hvor mange hundekvipasjer som gikk sporprøven, gjerne med bilder.
3. Avgiften er kr 60,- pr hund pr dag.
4. Samtlige merkebånd og eventuelle skilt etc. fjernes umiddelbart etter at konkurransen er avsluttet.

Sak 08.17	Ark 334.1	Saksbeh.: OOps
Fornyelse av leieavtale – Hedmark Birøkerlag.		

Saksdokumenter vedlagt:

- Forslag til avtale.

Bakgrunn

Engerdal fjellstyre har i en årrekke hatt avtale med hedmark Birøkerlag om plasser for plassering av bikuber på Statsallmenningen. Totalt dreier det seg om ca 128 plasser rundt omkring på allmenningen. Bruken av plassene organiseres av birøkerlaget.

Fjellstyret har årlige inntekter på ca 43 000,- på denne avtalen. Nåværende avtale ble inngått for perioden 2013 tom 2015. Det ble gitt ett års forlenging av avtalen administrativt på forsommeren 2016.

Vurdering.

Engerdal fjellstyre har gjennom inneværende leieperiode hatt et utmerket og problemfritt samarbeid med Hedmark birøkerlag. I så måte er det naturlig at fjellstyret er positive til å forlenge avtalen for tre nye år på høvelig samme vilkår.

Statsallmenningen har i utgangspunktet, fra naturens side, svært gode og attraktive områder for lyngtrekk. Det er imidlertid årstidsvariasjoner, og ikke alle år er like gode. For noen år tilbake var det dessuten skader på en del bikuber forårsaket av bjørn. Dette har ikke forekommet de siste åra etter det administrasjonen kjenner til. De utsatte plassene har da også dels hatt strømførende gjerde, som sikkert har gjort nytte.

Prisen ble justert fra 300,- pr plass til 330,- i forbindelse med fornyelse av avtalen i 2012. En indeksregulert prisjustering i dag ville medført en pris på 356,07. DL har vært i kontakt med Birøkerlaget og de har forståelse for prisjusteringen tilsvarende indeksregulering. I tillegg freslås det at den årlige betalingen faktureres, da dette medfører en bedre oversikt ved oppfølging avinntekter. For øvrig har ikke birøkerlaget uttrykt noen ønsker om endringer i avtalen. Administrasjonens oppfatning er også at avtalen fungerer bra, og anbefaler derfor fjellstyret om å godkjenne den.

Adminstrasjonens forslag til vedtak:

Engerdal fjellstyre godkjenner for sin del framlagt avtale med Hedmark birøkerlag vedrørende vandreplasser på statsallmenningen i Engerdal.

Sak 09.17	Ark 641.1	Saksbeh.: OOps
Fornyelse av avtale om fiske – Fjellheimen leirskole.		

Saksdokumenter vedlagt:

- Vedtak i sak 45.07.

Bakgrunn.

Fjellstyret og Fjellheimen leirskole har tidligere hatt en overenskommelse om fritak fra fiskekortavgiften for sine elever og ledsager, se sak 45.07. Denne overenskomsten har gått ut, og det er ønske om at denne fornyes.

Fjellstyret kan gi fritak fra fiskekortavgiften og administrasjonen anbefaler at ordningen videreføres. Dette med bakgrunn i at fiske er en viktig aktivitet for elever ved skolen, samt at skolen har tilrettelagt for denne type aktiviteter bl.a. ved Sørsjøen og Nordre Høltjønnna.

Prisen var i 2007 satt til kr. 1000,- pr år. Administrasjonen anbefaler at denne indeksreguleres i samsvar med praksis. Videre foreslås det at årlig beløp faktureres av hensyn til fjellstyrets økonomioppfølging.

Administrasjonens forslag til vedtak:

I henhold til fjellovens § 28 og 29 og forskrift om jakt, fangst og fiske i statsallmenning av 04.03.16, og under forutsetning at Fjellheimen drives som Leirskole for elever med spesielle behov som nå, godkjenner Engerdal fjellstyre følgende ordning angående fiske for elevene ved Fjellheimen Leirskole:

1. For en årlig sum på kr 1 250,- gis alle elever ved Fjellheimen Leirskole rett til å fiske med sportsfiskeredskap på statsallmenningen i Engerdal, herunder fiske fra båt i Nordre Hulltjern i henhold til gjeldende fiskeregler.
2. Fjellheimen Leirskole gis også tillatelse til å fiske med garn i undervisningsøyemed i de vann der garnfiske er tillatt. Ordningen med fast avgift for elevene gjøres gjeldende for 4 år f.o.m. 01.03.2017 t.o.m. 31.12.2020.
3. Ledere som hjelper elevene med å fiske, er fritatt fra å løse fiskekort. Fisker ledere på egen hånd, må de ha gyldig fiskekort i likhet med alle andre.
4. Den årlige fiskekortavgiften faktureres innen 01.04. hvert år i avtaleperioden.
5. Under fisket i henhold til pkt. 1, skal kopi av vedtaket medbringes av ansvarlig leder til framleggelse ved eventuell kontroll.

Sak 10.17	Ark 613	Saksbeh.: OOps
Småviltjakta 2017 på statsallmenningen i Engerdal		

Saksdokumenter vedlagt:

- Forslag til opplegg for Småviltjakta 2017.

Innledning

Jakt på småvilt har lange tradisjoner i vårt område. I tidligere tider var dette en ressurs som hadde økonomisk betydning for de som bodde her, dels gjennom salg av fuglevilt og dels gjennom salg av pelsverk. I tillegg kom verdien av viltet som mat. I dag er verdien knyttet til rekreasjon, sjøl om aktiv fangst av smårovvilt kan gi en slant i form av skuddpremie. Uttaket av f.eks rype er begrenset gjennom fangstkvoter og antallsbegrensninger, slik at dette har neppe stor betydning som matkilde i husholdningen.

Fjellstyrets forvaltning av småviltet er regulert gjennom flere lover og tilhørende forskrifter. Fjellevens § 23 er grunnleggende. Videre sier formålsparagrafen i Forskrift om jakt mv. i statsallmenning: *«vilt og fisk skal forvaltes slik at hensynet til det biologiske mangfoldet ivaretas. Innenfor denne ramme skal ressursen utvikles med sikte på å ivareta rettigheter etter fjelloven, fremme det lokale næringslivet og sikre allmennheten adgang til jakt, fiske og friluftsliv»*. Fjellstyret i Engerdal har tradisjon for årlig å vedta opplegg for småviltjakta. De senere år har flere fjellstyret utarbeidet driftsplaner for småvilt som definerer målsettinger og gir rammer for jaktuttak, korttyper, jaktregler, prissetting, fordeling mellom innen- og utenbygds m.m.

Jakt etter rype og dels skogsfugl er en populær jaktform i Norge, og etterspørselen etter jaktkort for dette er stor. Samtidig har bestandsstørrelsen av disse artene hatt en nedadgående utvikling i mange områder de seinere åra. Det har derfor vært nødvendig å innføre ulike former for begrensning i jaktuttaket, og slike begrensninger er nå vanlig mange steder. Engerdal fjellstyre har de seinere åra hatt kort- og fangstbegrensning på fugl i september. Ikke alle år har det vært åpent for jakt etter septemberperioden. Også for hare har det vært begrensninger i kortantallet i september for å unngå for høyt jakttrykk. Dette gikk fjellstyret bort fra i 2015, da erfaringene viste at ikke alle kort ble solgt i september. For and og due er det ikke noen begrensning i forhold til kortantall eller fangstkvoter.

Både fjelloven og tilhørende forskrift legger visse føringer for fjellstyrets administrering av småviltjakta. I fjellovens § 23, første ledd, står det at alle som siste året har vært og som fremdeles er fast bosatt i Norge, skal ha rett til under like vilkår å oppnå mulighet til å drive jakt uten hund på småvilt. Dersom fjellstyret ikke skiller på jegere med eller uten hund, må en forholde seg til § 23, første ledd. Fjellstyret har imidlertid myndighet til å regulere antall jegere en slipper til, men må da sørge for en rimelig fordeling mellom uten- og innenbygdsboende. Direktoratet for Naturforvaltning (DN) anser generelt på statsallmenning en 60/40 fordeling som rimelig. Engerdal fjellstyre har hatt praksis for å forbeholde en andel

av jaktkortene til lokale overnattingsbedrifter, slik at disse bedriftene fritt kan selge disse. En slik praksis har DN tidligere uttalt at er greit, så lenge andelen ikke overstiger 40 %¹.

Det er ellers verdt å nevne at fastsettelse av regler for jakt og fiske i statsallmenningen er enkeltvedtak som skal behandles etter fjellovens og forvaltningslovens bestemmelser. Normalt er det klagefrist på tre uker på enkeltvedtak, men en ny forskrift fastsatt av Statskog i 2010, gjør at fjellstyrevedtak fattet etter fjellovens § 23 (3) tar til å gjelde etter en uke. For fjellstyret innebærer dette at organet med en ukes frist kan "(...) *avgrense talet på vilt av ulike slag som nokon kan felle eller fange, måten og området for jakta og fangsten. Fjellstyret kan og avgrense talet på dei som kan få høve til å drive fangst av småvilt (...)*". Forskriften kom som følge av at det i forkant av småviltjakta kunne være behov for å innskrenke tidligere vedtatt jakt, for eksempel som følge av urovekkende dårlige småviltbestander.

Produksjon og tetthet de seinere åra.

Etter to historiske smånagerår 2010 og 2011 ble det kollaps i gnagerbestanden i Engerdal vårvinteren 2012 og da snøen smeltet fantes det ikke spor etter smånagere. Normalt blir da rype og skogsfugl, både i eggfase og tidlig kyllingfase, utsatt for et dertil større predasjonstrykk fra rev, kråkefugl, rovfugl og annet smårovvilt. Våren 2013 var det noe smånagere å se og forhåpninger om en bedre kyllingproduksjon, men stamfuglbestanden var lav og det ble et dårlig produksjonsår. Våren 2014 var det til dels mye smånagere å se på innmark noen steder, i skogen og på fjellet var det derimot lite smånagere å se spor etter. Utover sommeren ble det mer smånagere å se i fjellet og det dukket opp en del lemen i noen fjellområder. Stamfuglbestanden var fortsatt lavere enn ønskelig og i noen områder var det lite fugl å finne, i andre områder var gledelig nok rypekullene større og flere enn rypetakseringene fanget opp. Den overvåkingen av reirlokalteter på rype- og skogsfugl som ble gjennomført vår/forsommer 2014 tydet på samme store eggrøvinga som foregående år. Med fortsatt stort predasjonstrykk på egg og kyllinger og en lav stamfuglbestand var ikke forventningene til et godt småviltår spesielt store og jakttrykket ble redusert ved en kort jaktperiode med begrenset antall kort og fangstbegrensninger.

Etter noen dårlige – middels år med tanke på fugletilgangen var det derfor knyttet litt forhåpninger til 2015. I visse områder av allmenningen ble det meldt om relativt bra med stamfugl på senvinteren. Været utover våren og forsommer gjorde imidlertid sitt til at alle forhåpninger ble knust. Takseringen i august påviste da også veldig dårlig kyllingproduksjon og lav tetthet av fugl. I tillegg ble det rapportert om små kyllinger sent på sommeren/tidlig høst, noe som indikerer omlegging. Resultatet fra kameraovervåking av reir viste også, som tidligere, lav kyllingoverlevelse. I prosjektet ble det under rugeperioden påvist at en røy døde på reiret. Dette viser at det å få fram kyllinger er en kolossal energiinvestering. Når i tillegg miljøforholdene er ugustige blir det rett og slett for mye for visse voksne individer også.

¹ Norges fjellstyresamband. Rapport fra småviltutvalget 2007-2008. 18s.

Etter det dårlige året i 2015 var det knyttet stor spenning til 2016. Bedre klimatiske forhold på forsommeren og observasjoner av enkelte rype- og skogsfuglkull under sommeren var noe av det oppsynet kunne konstantere før takseringen.

Rype- og skogsfugltakseringen i Engerdal ble gjennomført på tradisjonelt vis i august hvor over 40 taksører med hunder gikk 61 faste linjer med snittlengde ca 3 km. Opplegget fra 2015 med noen flere linjer innrettet for å bedre fange opp situasjonen for skogsfugl ble videreført.

Takseringsresultat for 2016 viste at rypa hadde en kyllingproduksjon på 3,9 (1,5 i 2015) kyllinger pr høne (med et konfidensintervall mellom 2,8 og 4,9). Tettheten med fugl var 4,7 (2,7 i 2015) pr km² (med et konfidensintervall mellom 3,1 og 7). På 118 km linje ble det gjort 45 observasjoner av fugl og til sammen er det observert 252 fugl på disse linjene.

For skogsfugl lå kyllingproduksjonen på 1,9 (CL 2,5 – 7,5)(1,1 i 2015), mens den totale tettheten av fugl er 4,4 pr km² (CL 0,9 – 2,8) (1,6 i 2015). På 140 km taksert linje ble det gjort 48 observasjoner med til sammen 150 fugl.

Resultatet viste i sum at det i var en oppgang både i tetthet av fugl og produksjon, sammenlignet med 2015. Fjellstyret valgte ikke å åpne for jakt på rype og bare et begrenset antall kort på skogsfulg i oktober, jfr vedtak i sak 60.16.

Som følge av lave bestander av ryper og skogsfugl, har det de seinere åra vært en utfordring for fjellstyret å finne en god balansegang mellom det å være tilbyder av jakt og det å være en ansvarlig forvalter. Fjellstyret har allikevel lagt til grunn hensynet til bestandene i sin utforming av opplegg for jakta og hvor stort kortantall som skal være tilgjengelig.

Takseringsresultater, statistikk og forvaltningsmessige aspekter.

Generelt viser undersøkelser at fugletettheten i Engerdal jevnt over er lavere enn mange andre områder i Norge («Program for terrestrisk naturovervåking» - NINA). Produksjonsgrunlaget fra naturens side kan forklare noe av dette. Det er også mange ulike faktorer som er med på å bestemme tilgangen og produksjonen av hønsefugl.

Fugletakseringer slik det blir gjort mange steder i dag er gjenstand for diskusjon. Takseringene gir kanskje ikke et eksakt og komplett bilde av situasjonen, men gir allikevel et bilde på hvordan bestandene utvikler seg fra år til år, og kan fortelle noe om hvorvidt det er mye eller lite fugl sammenlignet med tidligere år. Det gir rettighetshaverne flere viktige parametere som kan brukes når en skal bestemme hvor mye fugl en kan ta ut. Takseringene er i dag en akseptert metode og brukes av veldig mange spesielt i forvaltningen av rype. Det er det eneste brukbare verktøyet som er tilgjengelig om en ønsker å ha en faktabasert tilnærming til spørsmålsstillingen rundt beskatning.

Takseringsresultatene for statsallmenningen i Engerdal fra 2007 – 2014 viser i disse årene en gjennomsnittlig kyllingproduksjon på 5,2 kyllinger/høne (3,0 – 7,25) for rype og 2,2 kyllinger/høne for skogsfugl (0,6-4,2). Som nevnt er nok takseringslinjene lagt opp til å finne rype, slik at det er et usikkert materiale for skogsfugl. Fjellstyret har derfor lagt noen flere takseringslinjer for bedre å fange opp hvordan det står til med skogsfuglen. Som referert over ligger resultatet for 2015 betydelig lavere enn det som var resultatene i perioden 2007 –

2014, samt at det var en oppgang i 2016. Det er allikvel vanskelig å si noe sikkert nå om både tetthet og produksjon, noe som gjør at fjellstyret gjør seg tjent med å vedta et så robust opplegg for småviltjakta som mulig på forhånd. I tillegg er det slik at når en skal bestemme høsting i små bestander stilles det større krav til å vite noe om bestanden og potensielt høstingsnivå. Derfor blir takseringene viktige.

Man kan teoretisk basere forvaltningen (avskytingen) av rype og skogsfugl på tre modeller:

- 15%-modellen (Sandercock m.fl. 2011); Som går ut på at en avskyting på 15% er bærekraftig.
- Biologisk referansepunkt (Andersen og Thorstad 2013); denne modellen baserer seg på et mål for hekkebestand. Ved å estimere total bestand og trekke fra dødelighet og ønsket hekkebestand kommer en fram til jaktuttaket.
- Kyllingmodellen (Kastdalen 1992, Pedersen og Storaas (red) 2013); Modellen tar utgangspunkt i beregninger om at hver lirypehøne må produsere 2,5 kyllinger (som overlever gjennom sommeren) for at bestandsstørrelsen skal være lik neste år. Produksjon over dette kan tas ut ved jakt.

Alle disse tre tilnæringsmetodene har elementer i seg som en kan bruke i praktisk forvaltning. Videre må en også ta hensyn til lokale forhold og utøve en viss grad av skjønn når en skal bestemme antall jaktkort, fangstkvoter m.m.

Fjellstyret bør strebe etter å ha en så bærekraftig forvaltning av småviltet som mulig. I og med etterspørsel og jakttrykk på rype og skogsfugl er såpass stor vil mye av dette fokuset være å finne modeller der en tar hensyn til fugletilgangen. For å sikre at det er en sammenheng mellom jaktuttak og tilgangen på fugl, må takseringsresultatene relatere seg til areal og erfaringstall for beskatning. Dette er forsøkt gjort i Engerdal for å sikre at en ikke overbeskatter bestanden.

Det er også nødvendig at fjellstyrene og andre rettighetshavere viser ansvarlighet i tråd med intensjonene i gjeldende lover. Seneste året har det vært mye fokus på at rypa er klassifisert som «nær truet» i den nasjonale rødlista. Dette skaper unektelig utfordringer for dem som skal forvalte Norges mest populære jaktvilt. Oppfatningen er at forvaltere må vise ansvarlighet og basere forvaltningen på relevante fakta (adaptiv forvaltning). Å ha en administrasjon av jakta som ikke tar hensyn til faktisk fugletilgang, som man best får kjennskap til gjennom taksering, og som i liten grad tar til seg nye kunnskaper, vil på sikt undergrave prinsippet om lokal forvaltning.

Ved å gjøre enkle beregninger med å relatere fugletetthet med tilgjengelige arealer for rype og skogsfugl på statsallmenningen i Engerdal, finner en at de siste årene ikke har vært et stort utnyttet jaktpotensial. Snarere har antallet kort og den beskatningen som har skjedd ligget tett oppunder det en kan beregne som høstbart overksudd.

Som tiltak for å bedre fuglebestanden har det bl.a. vært pekt på fredning av brunfugl (skogsfugl) og predatorbekjempelse. Begge har opp gjennom tiden vært diskutert og omdiskutert. I dag er vel oppfatningen at fredning av brunfugl kan være et grep å gjøre spesielt i lave bestander. Fjellstyret har de siste åra hatt en begrensning i uttaket av brunfugl gjennom fangstkvoten.

Når det gjelder desimering smårovviltet er det i dag en utbredt oppfatning at det kan være et bra tiltak. Fjellstyret har da også stimulert til økt uttak av smårovvilt sammen med EJFA og NJFF. Hvilken effekt dette har hatt er vanskelig å kvantifisere. Området er også stort, så det kan tenkes at det er vanskelig å oppnå en tydelig effekt på hele området. Men lokalt har det innvirkning og det er rimelig å anta at det har det på en større skala også.

Prissetting og korttyper.

Prisene for småviltjakt på statsallmenningen i Engerdal har tradisjonelt ligget under prisrammene angitt i *Forskrift om jakt, felling, fangst og fiske i statsallmenninger*. Forskriften ble revidert i 2016, og rammene er justert noe oppover i takt med prisutviklingen.

Fjellstyret har tidligere mottatt synspunkter på prisnivået fra innenbygds jegere. Disse har i utgangspunktet halv pris sammenlignet med utenbygds jegere. Dette er en ordning med tradisjon i Engerdal, men praktiseres ikke av alle fjellstyrer rundt omkring i Norge.

Generelt ligger prisene vel under de rammer som angis i nevnte forskrift. Forskriften setter rammene for prissettingen av hensyn til brukergruppen. På den måten vil prissetting som ligger innenfor rammen ikke virke prisdrivende. Uansett skal prisen gjenspeile tilbudet. Og så lenge størstedelen av statsallmenningen i Engerdal ikke representerer spesielt høgproduktive arealer er det rimelig at man ligger under maksnivå angitt i rammen. Man regulerer uttaket best på andre måter enn gjennom prisen, det vil si gjennom kvotebegrensninger og tettheten av antall jegere/kortbegrensning.

Med de rammebetingelser som har vært for fuglejakta, har i realiteten alt kortsalg på rype og skogsfugl som fjellstyret har hatt de senere åra vært regulert. Dette medfører at en kan fravike noen av kravene til ulike korttyper som ligger i forskriften. Det er nærmest urealistisk med dagens situasjon at en vil komme tilbake til et opplegg med fritt kortsalg og fri avskyting hele jaktseasonen på rype og skogsfugl. Korttypene og -antall knyttet til fugl vil derfor antakelig måtte være sterkt regulert i mange år framover.

Tilbud og etterspørsel.

Etterspørselen etter fuglejakt er stor. I 2016 var det 96 utenbygds søkere til 48 kort, mens det var 20 innenbygds interessenter (til 72 kort) for ukeshjakt på skogsfugl i oktober. Tidligere har det visse år vært slik at under 20 % av utenbygdsboende interessenter får kort. Det sier seg selv at når de aller fleste som ønsker kort ikke får det, er det mange som blir skuffet. Spesielt har en del hytteeiere uttrykt stor skuffelse over at de år etter år søker men ikke opplever å få kort. De mener at de står i en litt annen stilling i og med at de eier hytte i kommunen og derigjennom bidrar til økonomien. De som har hatt hytte her i en årrekke føler også en tilhørighet til området.

Det er naturlig at innenbygds jegere ønsker tilgang til jakt en lengre periode av høsten, i og med de bor i jaktområdet. Det er vanskelig å tilby andre ordninger for innenbygds enn for

utenbygds jegere, og både *Fjellevnen* og *Forskrift om jakt, felling, fangst og fiske i statsallmenninger* legger opp til at det skal være mulig å oppnå jakt under like forutsetninger og like korttyper.

Salgsprosedyre og korttildeling.

For foregående jaktår har fjellstyret solgt alle ikke-antallsbegrensede kort via nettportalen Inatur.no samt via blokk hos lokale forhandlere. De antallsbegrensede korta ble solgt digitalt, der det er automatisk oppfølging av tildeling, betaling og rapportering. Erfaringene fra dette er positive.

I og med fjellstyret har vedtatt å selge fiskekort digitalt, og det skjer en oppfølging ovenfor kortselgere mtp å ta forhandlerløsninger hos disse i bruk, er det nå kort vei til å gå over til at også jaktkort skal selges digitalt. Administrasjonen ser en fordel med dette også ut fra det daglige økonomiarbeidet. På sikt har revisor påpekt at fjellstyrekontoret bør avslutte sin kontanthandtering, og det stilles stadig nye krav til det å få vekslet inn penger i bank. De samme rammebetingelser antar vi gjelder for lokale bedrifter som selger kort også.

De siste åra har fjellstyret solgt jaktkort for rype og skogsfugl gjennom en ordning der man søker på et standardisert søkeskjema innen 1 april. Man kan søke som enkeltperson eller lag. Det gjøres så en trekning mellom søkerne der alle har like stor (eller liten) sjanse til å bli uttrukket. Når dette er klart blir trekningsresultatet kunngjort på vår hjemmeside. Deretter får man en faktura med betalingsfrist. Betaler man innen fristen er jaktkortet (fakturaen) gyldig.

Ordnningen er tidsmessig krevende og medfører en omfattende administrasjon av relativt få kort. Administrasjonen foreslår derfor nå å gå bort fra en løsning med søknad og trekning, og heller selge kortene via Inatur's løsning. Dette vil være en rask og kostnadseffektiv måte å selge kortene på. I tillegg er det en større sikkerhet i at man faktisk får betalt for det en selger. På alle transaksjoner i Inatur tilkommer et hanteringsgebyr (kr 20,-) som belastes kjøper.

Fjellstyret har også hatt tradisjon for å tildele en del kort turistbedrifter som i sin tur kan tilby disse som en form for pakkeløsning. Dette er en god ordning som sikrer lokal verdiskapning. Derimot har den vist seg vanskelig å videreføre når tilgangen på fugl er dårlig. Fjellstyret har også fattet vedtak om at ved lave tettheter vil disse kortene ikke tildeles.

Opplegget for rype og skogsfugljakt på statsallmenningen 2016.

For kommende jakt sesong anbefales at det gjøres et opplegg som tar hensyn til at vi har en lav tetthet av fugl og som tar høyde for at det kan bli dårlig produksjon også kommende sesong. Som i 2016 legges det opp til at en tar stilling etter takseringa om det skal selges kort som innebærer ryper og skogsfugl og hvilke fangstbegrensinger, jaktperioder m.m som skal gjelde.

I sak 03.15 vedr jaktkort til turistbedrifter fattet Fjellstyret vedtak om at ordningen kunne videreføres *under forutsetning av at fugletilgangen ikke blir dårligere*. Nå var det nettopp det som har vært tilfelle de siste 2 åra, og på denne bakgrunn er det vanskelig å love ut jaktmuligheter på forhånd. Derfor foreslås ikke tildeling til turistbedrifter i denne omgang.

Skulle fugletilgangen bli bra, har fjellstyret mulighet til å vurdere tildeling til turistbedrifter da.

Det som administrasjonen foreslår er ett opplegg der fjellstyret tilbyr to korttyper:

- Ett småviltkort som ikke inkluderer ryper og skogsfugl. Dette kortet har ingen begrensinger på antall, og kan selges som dag, 3-dag, uke og sesong. Kortet gjelder for jakt på alle jaktbare småviltarter unntatt ryper og skogsfugl. Kortet vil på mange måter avløse and/dukkortet og harekortet.
- Ett småviltkort som inkluderer ryper og skogsfugl og som begrenses antallsmessig. Antallet av slike kort og bestemmelser om fangstbegrensinger og jaktperioder gjøres etter at takseringsresultatet er klart i august.

Fjellstyret vedtok sist år å ha en ordning med kort for smårovvilt. Ved å ha en kortordning har fjellstyret en bedre oversikt over hvem som faktisk jakter smårovvilt. Det foreslås derfor at smårovvilt inngår i begge foreslåtte korttyper. For de som bare ønsker smårovvilt gjøres et slikt kort tilgjengelig på Inatur. Dette er en ordning som flere andre fjellstyrever også har.

Det legges opp til at det selges treningskort for hund som tidligere.

Administrasjonen foreslår videre at alle kort selges via digitalt, både for innen- og utenbygds. Se for øvrig «Salgsprosedyre og korttildeling». Et nettsalg vil være den mest effektive håndteringen av kortsalget. Systemet gjør også jaktrapporteringen enklere. Gjennom forhandlerløsning har fjellstyrekontoret og alle andre som ønsker å selge kort, mulighet til å selge kort over disk til de som ikke ønsker å gjøre et kjøp på nettet. Det samme gjelder de forretninger og tursitbedrifter som i dag selger kort fra blokk.

En mulighet som en mister i en slik løsning er å tilby jakt til lag. Dette er ikke et krav etter forskriften, men har vært en ordning som fjellstyret i har Engerdal praktisert. De som nå ønsker å jakte sammen må derfor på egen hånd, hver for seg, skaffe seg et kort slik forslaget ligger. For ikke antallsbegrensede kort er egentlig denne problemstillingen irrelevant, mens den fremst har vært innrettet mot de som ønsker å jakte fugl sammen med andre, og der det er et poeng at alle i gjengen får kort.

Administrasjonens forslag til vedtak:

1. Engerdal fjellstyre vedtar opplegg for småviltjakta 2017 som foreslått. Dette innebærer at fjellstyret tar stilling til jakt på ryper og skogsfugl, fangstbegrensinger, jaktperioder mm for disse artene etter taksering i august.
2. Fjellstyret tar stilling til om det kan tildeles kort til turistbedrifter etter at takseringsresultatet foreligger i august, samt søknads- og tildelingsprosedyr mm for disse.
3. Kortene selges som gjelder for jaktåret 2017/18 selges digitalt enten direkte via nettløsning eller via forhandlerløsning.
4. Betalt jaktkort som ikke benyttes refunderes ikke med mindre helt spesielle forhold foreligger.

5. Jaktrapportering er obligatorisk, og skal skje umiddelbart og senest 4 dager etter endt jakt. Jaktrapportering gjøres digitalt.

Sak 11.17	Ark	Saksbeh.: OOps.
Spørsmål om endret driftsform Rendalen Renselskap.		

Saksdokumenter vedlagt:

- Forslag til Årsmøtet i Rendalen Renselskap.

Bakgrunn:

Det er innkommet forslag til Årsmøtet i Rendalen Renselskape (RR) om å utrede muligheten for å gjøre om RR til et tamreinlag. Det dreier seg derfor om et forslag om å se på muligheter i første omgang. Forslaget er støttet av en rekke medlemmer, deriblant Statskog og Rendalen fjellstyre.

Forslaget er motivert dels ut fra økonomiske argumenter og dels ut fra argumenter knyttet til rovdyrproblematikk. Forslaget er konkret i forhold til prosess, mandat og konklusjon. Det er skissert et en arbeidsgruppe på 5 personer skal gjøre en rapport som belyser overgang til tamreinlag. Det er skissert en tidsplan fra oppstart fram til et ekstraordinært årsmøte kan fatte beslutning.

Det vises til forslaget som er vedlagt i sin helhet.

RR drives på konsesjon og har en driftsform som den er alene om i Norge. Driftsformen er hverken forvaltning som et villreinområde eller drives som et ordinært tamreinlag. Reinen er privat eid, men det bedrives jakt på den.

Engerdal fjellstyre har vært medlem i RR siden 2005. Totalt er det 240 medlemmer i RR og Engerdal fjellstyre disponerer 82 av i overkant av 1000 stemmer i RR. Fjellstyret bør gjøre en vurdering på hvordan det stiller seg til forslaget samt avgjøre representasjon til årsmøtet, som holdes mandag 3 april.

Administrasjonens vurderinger:

Fjellstyrets interesser er derfor betydelige, og sjøl om det har vært litt forskjellig i forhold til utbetaling av medlemsutbytte opp gjennom åra, har det økonomisk betydning. Forslaget skisserer en annen økonomi i virksomheten ved overgang til tamreindrift. Denne vil neppe komme umiddelbart og det er derfor nødvendig at det belyses ulike scenarier i forhold til økonomisk avkastning. Administrasjonen mener derfor det kunne vært ryddig og også belyse konsekvensene av å gå over til at RR ble forvaltet som et villreinområde. Det er i realiteten 4 ulike alternativer:

- Drift som I dag
- Gjøre om det til et villreinområde
- Tamreinlag som foreslått utredet
- Samisk tamreindrift.

På så vis er det mulig at mandatet til komiteen er definert litt snevert. Tidsperspektivet som ligger til grunn gjenspeiler dette, og at en vid utredning av ulike modeller fort vil dra ut på tiden. Det kan allikevel være verdt det, tatt i betraktning at det er store og viktige spørsmål som skal belyses. Derfor vil også antakelig foreslått framdriftsplan være noe optimistisk dersom en ønsker en bredere utredning.

Årsmøtet I 2016 ga styret I oppdrag å søke om fornyet konsesjon for drift som I dag. Søknaden om slik konsesjon saksbehandles for tiden på departementsnivå. Sett ut fra det er forslaget til årsmøtet om å gå over til et tamreinlag på sett og vis litt uryddig tidsmessig, dersom en ser for seg at overgangen skal skje I 2018.

Noe av argumentasjonen knytter seg også til rovdysituasjonen. Denne har flere aspekter i seg som det er vel verdt å fundere over. Overgang til tamreindrift vil med stor sannsynlighet endre en del forutsetninger for rovdyrforvaltningen i området. Om dette alene skal styre valg av driftsform er det verdt å fundere over.

Det vil sannsynlig være ulike meninger om det konkrete forslaget. Men det er viktig å huske at dette er i første omgang et forslag om prosess. DL har notert seg at også Rendalen fjellstyre har støttet at saken tas opp på årsmøtet. De har pr telefon redegjort for at deres innfallsvinkel err at det er interessant å se på dette, men at de ikke har noen bestemt oppfatning av hvilken driftsform som bør velges nå. Derfor er en gjennomgang av alternativer nyttig. En slik innfallsvinkel vil trolig også være fornuftig for fjellstyret i Engerdal å ha som utgangspunkt, men at en ikke skal utelukke at det også finnes andre alternativ, jfr over.

Tidligere daglig leder Morten Aas satt i styret i RR fram til 2014. I 2015 og 2016 har ikke DL møtt på årsmøtene, men har orientert seg litt I forhold til virksomheten pr telefon. Det faktum at denne saken nå fremmes samt at konsesjon skal fornyes innen 1/1-18, gjør at fjellstyret må gi et mandat til den som oppnevnes til å representere fjellstyret ved årsmøtet. DL legger derfor saken fram for fjellstyret med en relativt åpen innfallsvinkel, slik at saken kan drøftes i styret. Styret bør ta stilling til hvem som skal møte for fjellstyret på årsmøtet og evt om denne skal ha et mandat i forhold til spørsmålsstillingen.

Administrasjonens forslag til vedtak:

Til årsmøtene i Rendalen Renselskap møter _____ i perioden 2017 – 2020.

Sak 12.17	Ark	Saksbeh.: OOps.
Frasigelse av tildelt bidrag – Johan Gjessing		

Saksdokumenter vedlagt:

- Brev fra Johan Gjessing, datert 26.01.17.

Bakgrunn:

Johan Gjessing ble i sak 06.16 tildelt kr 79 430,- fra Bidragsbudsjettet 2016, næring storfehold. Han frasier seg nå disse midlene i og med han ikke har kommet i gang med byggeprosjektet som først planlagt.

Fjellstyret har for øvrig mottatt ny søknad fra Gjessing i forhold til kunngjort Bidragsbudsjett for 2017.

I hht reglene for Bidragsbudsjett 2016 heter det i pkt 10 at dersom bidrag blir delt mellom flere, og den ene søker trekker sin søknad eller ikke oppfylder kravene for igangstting, skal tildelt bidra fordeles på de andre søkerne under forutsetning at øvrige villkår i reglene for tildeling oppfylles.

Fjellstyret står etter Fjelloven ganske fritt til å benytte overskudd i fjellkassa, og kan dersom overskuddet er større enn det som trengs for tiltak på allmenningen gi tilskudd for å styrke næringsgrunnlaget i allmenningsbygder, jfr Fjellovens §11.

Administrasjonens vurdering.

Ved tildeling av bidragsmidler i 2016 til næring storfehold var det to søkere. Den andre søkeren, Per Martin Grøndalen, ble tildelt kr 89 570,- i bidrag, jfr vedtak i sak 07.16. Grøndalen hadde lagt fram et kostnadsoverslag på kr 4 726 000,-. Ihht til Bidragsbudsjettets regler pkt 8 ville maks bidrag for Grøndalen teoretisk vært:

(Fratrekk på kostandsoverslag 4726000 – 150000 = 4576000).

20 % av kostnadsoverslag på første millionen = 200 000

+ 10 % av kostnadsoverslaget på 3576000 = 357 600

Maks teoretisk tildeling = 557 600

Rammen i Bidragsbudsjettet for 2016 til næring storfehold var på kr 162 000,-.

Administrasjonen anser derfor at når Gjessing frasier seg sitt bidrag skal dette i sin helhet tildeles den andre søkeren, Per Martin Grøndalen.

Administrasjonens forslag til vedtak:

Engerdal fjellstyre tildeler Per Martin Grøndalen kr 79 430,- utover det bidraget som ble gitt i sak 07.16. Dette med begrunnelse i at Johan Gjessing frasier seg sitt bidrag (sak 06.16) i brev av 26.01.17. Beløpet anføres Bidragsbudsjett 2016 næring storfehold.

Sak 14.17	Ark	Saksbeh.: OOps.
Godkjenning av forhandlingsprotokoll.		

Saksdokumenter vedlagt:

- Protokoll for lokale lønnsforhandlinger. *Unndratt offentlighet i henhold til offentlighetslovens § 23 (1).*

Bakgrunn:

En ansatt som ikke er organisert i Naturviterne fremmet krav om lønnsforhøyelse tilsvarende den lønnsøkning som fjellstyrets NAFO-organiserte oppnådde gjennom sentrale forhandlinger mellom Naturviterne og Fjellstyresambandet. Resultatet går fram av tariffavtalene mellom Naturviterne og NFS gjeldene fra 1 mai 2016.

Kravet er derfor fremmet som et krav om lokale forhandlinger. I henhold til ”Retningslinjer for lønnsnivå, tariffavtaler og lokale lønnsforhandlinger i Engerdal fjellstyre” vedtok fjellstyret rammer for forhandlingene i fjellstyresak 91.16, samtidig som daglig leder ble gitt forhandlingsfullmakt på vegne av fjellstyret.

Daglig leders vurdering:

I og med forhandlingene mellom NFS og Naturviterne gikk til mekling og ikke fikk sin løsning før i slutten av november, ble de Lokale lønnsforhandlinger gjennomført relativt sent, den 16. januar 2017. Vedlagt særavtale er underskrevet av begge parter med forutsetning om fjellstyrets godkjenning. Særavtalen, protokoll for lokale lønnsforhandlinger, er innenfor de rammene fjellstyret har vedtatt og den legges herved frem til formell godkjenning i fjellstyret.

Forslag til vedtak:

Engerdal fjellstyre slutter seg til fremlagt særavtale for ansatte organisert i Fellesforbundet.